

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De|| EXTREMA VNCTIO-||NE, ORDINE, ET MATRI-||MONIO.|| SINGVLIS LIBRIS
EX-||PLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

II. Ordinationem Sacramentum esse, demonstratur ex diuinis literis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54104)

& Kemnitius in 2. parte Examinis, in disputatione de Sacramento Ordinis, pag 1162. & sequentibus. Calvinus autem etiam si plerisque in locis duo tantum ponit Sacramenta, Baptismum, & Cœnam, tamen lib. 4. Inst. c. 14. §. 20. & c. 19. §. 31 agnoscit Ordinationem esse verum Sacramentum; ac dicit se tantum duo antea posuisse, quod loqueretur de Sacramentis, quæ omnibus fidelibus communia sunt.

Philippus quoque Melancthon, etsi in locis primò editis duo tantum posuerat Sacramenta, tamen in locis editis anno XXXVI. LII. & LVIII. Ordinationem vult esse verum Sacramentum, & fusè id probat. Item in Apologia Confessionis Augustanæ, art. 13, qui est de numero Sacramentorum, satis apertè docet, Ordinationem Ministrorum esse Sacramentum propriè dictum.

Nec valet responsio Kemnitij pag. 1167. vbi dicit, Apologiam esse intelligendam de voce Sacramenti largo modo accepta. Id, inquam, non valet. Nam Philippus dicit ad Sacramenta propriè dicta tria requiri, ritum, promissionem gratiæ, & mandatum; deinde ex hoc fundamento probat Sacramenta esse propriè dicta, Baptismum, Eucharistiam, & Absolutionem. Deinde ex eodem fundamento reiicit Confirmationem, & Extremam vnctionem, & paulò post etiam Matrimonium. De Ordine autem distinguit: nam si accipiatur pro sacerdotio, negat in Ecclesia vllum esse debere sacerdotium; si accipiatur pro Ordinatione Ministrorum, dicit non grauare se admittere eam inter Sacramenta, & probat ex fundamento suprâ posito, quia habet ritum, mandatum, & promissionem. Itaque sine dubio Kemnitius, etiam si id confiteri palàm non audeat, repugnat in hac controuersia non solum Caluino, sed etiam Lutheranis præcipuis; seque adiungit Illyrico, aliisque obscurioribus, & paucioribus Lutheranis.

CAPVT SECVNDVM.

Ordinationem Sacramentum esse demonstratur ex diuinis literis.

QVOD igitur Ordinatio sit Sacramentum verè, ac propriè dictum, demonstratur ex sacris literis. Tria requiruntur ad Sacramentum propriè dictum,

ctum, vt aduersarij fatentur, & asserit Apologia Confessionis, art. 13. quam admittit Kemnitius, cum in eius verba iurauerit, nimirum, symbolum externum, seu ritus; promissio gratiæ; & mandatum, seu institutio diuina. Hæc omnia reperiuntur in Ordinatione.

Ac primùm, ritus, externumque symbolum est manuum impositio: de qua est in Scriptura frequentissima mentio, vt Actorum 6. vbi ordinantur Diaconi per manus impositionem Actorum 13. impositione manuum ordinantur Episcopi Paulus, & Barnabas, sic enim eum locum intelligit sanctus Leo epist. 81. ad Dioscorum, & Chrysostomus in commentario eius loci. Actorum 14. vbi habemus: *Cum constituisset eos presbyteros*, Græcè est *καρποτονοήσαντες*, id est, cum per manus impositionem creassent prebyteros. 1. Timoth. 4. *Cum impositione manuum presbyterij*. Et cap. 5. *Nemini citò manus imposueri*. Et 2. Tim. 1. *Per impositionem manuum mearum*. Quæ omnia loca intelliguntur ab omnibus expositio- nibus de Ordinatione: vnde etiam apud Græcos ordinatio *καρποτονοία* appellari solet, id est, manuum extensio, siue impositio.

Promissio gratiæ habetur expressè. 1. Timoth. 4. *Noli negligere gratiam, &c.* Et 2. Timoth. 1. *Admoneo te, vt resuscites gratiam, &c.*

Denique mandatum, & institutio, Actorum 13. *Segregate mihi Saulum, & Barnabam*. Actorum 20. *In quo vos Spiritus sanctus posuit Episcopos*. Ephel. 4. *Ipsè dedit quosdam quidem Apostolos, alios Prophetas, alios Pastores, & Doctores*.

RESPONDET Kemnitius loco notato, hæc omnia nihil ad rem facere; nam symbolum illud externum, id est, manus impositio, adhibebatur quidem in Ordinatione, sed non erat aliud nisi caremonia, qua utebantur Apostoli, cum pro aliquo orabant, eumque Deo commendabant. Itaque imponebant manus iis, quos ordinabant, non vt Sacramentum aliquod traderent, sed vt eos Deo commendarent. Promissio autem gratiæ habetur quidem in Scripturis, sed non promissio gratiæ iustificantis à peccato; hæc autem necessaria est ad Sacramentum propriè dictum. Denique mandatum habetur, vt Ministri ordinentur, sed non habetur man-

datum, ut fiant certo aliquo ritu. Dominus enim cum ordinavit Apostolos Lucae 22. dixit? *Hoc facite*; sed non legitur vlla cæremonia, qua eos ordinaverit. Deinde Ioann. 20. dedit illis iterum Ecclesiasticam potestatem, dicens: *Quorum remiseritis peccata*: nec tamen imposuit manus, aut vinxit illos, aut dedit instrumenta consecrationis, quod modò nos facimus, sed tantùm insufflauit, quod nos minimè facimus. Neque Apostoli vsquam tradunt, se mandatum accepisse, ut manus imponerent, cum ordinabant Ministros.

R E S P O N D E O. Quod attinet ad manus impositionem, adhibitam eam fuisse non solùm ad orandum, sed etiam ad ordinandum. Id probatur **P R I M O**, quia Scriptura non meminit orationis 1. Timoth. 4. & 5. & 2. Tim. 1. vbi de manus impositione agitur.

S E C V N D O, in Actis cap. 6. vbi ordinantur Diaconi ab Apostolis, distinguitur apertissimè oratio ab impositione manuum: sic enim legimus Græcè: *καὶ προσβύβαλον ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας*, id est, *Et cum orassent, imposuerunt eis manus*. Et rursus cap. 13. distinguitur vna cæremonia ab alia: *ieiunantes, inquit, & orantes, imponentes illis manus, dimiserunt eos*.

T E R T I O, quia 1. Timoth. 5. illa verba: *Nemini citò manus imposueris, neque communicaueris peccatis alienis*, non possunt exponi de oratione, sed de cæremonia, qua ordinantur Ministri. Non enim communicat peccatis alienis, qui orat pro alio, etiam si indignissimo; sed qui ordinat indignum, is verè communicat peccatis alienis.

Q U A R T O, illa verba Actor. 14. *χεροτονήσαστες προσετύεσσ* nulla ratione possunt exponi de oratione. Neque obstat, quòd aduersarij nolunt *χεροτονῆν* esse manus imponere; sed manus extendere, siue attollere in signum suffragij. Id, inquam, non obstat; nam in Scripturis, & vsu Ecclesiastico *χεροτονῆν*, significat extendere manus super capita ordinandorum, & eo modo ordinare; ita ut sit idem *χεροτονία*, & *χεροθεσία*. Id patet ex Chrysostomo homil. 10. in priorem ad Timotheum, & ex epistola Concilij Nicæni ad Alexandrinos apud Theodoretum lib. 1. histor. cap. 9. & ex alijs Græcis, qui Ordinationem, quæ ab Episcopo fit,

po fit, vocant *Χεροτονίω*, & tamen Episcopi non ordinant, attollendo manus in signū suffragij, sed extendendo super capita ordinandorum. Et ex hoc ipso loco Act. 14. idem aperte colligitur; nam Lucas non dicit, Apostolos constituisse presbyteros ad *Χεροτονίω* populi, vt dicere deberet, si intelligeret id quod aduersarij volūt, sed dicit ipsos Apostolos vsos *Χεροτονία*, id est, manus extensione in cōstituendis presbyteris.

Denique sanctus Hieronymus peritissimus vtriusque linguæ, in cap. 58. Isaia, *Χεροτονίω*, interpretatur manus impositionem, quæ cum vocis imprecatione, Ordinationem perficit. DENIQUE etiam si constaret cum manus impositione semper coniunctam fuisse orationem, nihil obtineret Kemnitius: tunc enim diceremus, verba Sacramentalia esse orationem quandam; vnde etiam mysticæ preces dicuntur à veteribus.

Quantum ad promissionem gratiæ remissionis peccatorum, RESPONDEO, vel vult Kemnitius omne Sacramentum per se esse institutum ad remissionem peccati, vel id satis esse, si conferat gratiam gratum facientem, quæ sit efficax ad peccatum delendum, si illud inueniat, licet per se ad alium finem ordinetur.

Si PRIMVM affirmat, non poterit defendere Eucharistiam esse verum Sacramentum: siquidem certum est, Eucharistiam non esse per se institutam ad peccatum tollendum, sed ad vitam spiritualem conseruandam, & augendam. Id quod patet ex eo, quod datur immediatè post Baptismum: proinde iis, qui non habent peccata: immò non datur nisi iis, qui iudicantur mundi, & puri esse à peccato, cum Paulus dicat, 1. Cor. 11. *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, &c.*

Si SECVNDVM, facillè ostendemus Ordinationem esse verum Sacramentum. Nam gratia, quæ illi promissa est, non est donum aliquod gratis datum, vt prophetia, vel donum linguarum, sed gratia iustificans. Nam IN PRIMIS Ioan. 20. cum Dominus tribuit Apostolis potestatem remittendi peccata, quæ est pars quædam sacerdotij; dixit: *Accipite Spiritum sanctum.* non autem vocatur absolutè Spiritus sanctus in scripturis donum illud, quod in impiis esse potest. PRAE-

TEREA, 2. Timoth. I. vbi dixerat Apostolus, gratiam Timotheo per manus impositionem datam, subiungit explicans, quæ sit illa gratia: *Non enim, inquit, dedit nobis, id est, nobis Episcopis, Deus spiritum timoris; sed virtutis, & dilectionis & sobrietatis.*

Quod autem pertinet ad mandatum, siue institutionem, non legimus quidem disertis verbis Christum dixisse, Ordinate Ministros per manus impositionem: sed euidenter id colligimus ex sanctis literis. Nam vt diximus de aliis Sacramentis, non potest vllus homo gratiam alligare certo signo; idq; etiam aduersarij concedunt: atqui secundum scripturas alligata est gratia manus impositioni in Ordinatione, vt ex illis verbis patet, 1. Timoth. 4. *Noli negligere gratiam, quæ data est tibi per prophetam, cum impositione manuum presbyteri.* vbi illud, *Per prophetiam*, non est instrumentum, sed causa impellens, & mouens: instrumentum autem conferendæ gratiæ est illud: *Cum impositione manuum.* Sensus enim est, vt rectè etiam Calvinus exponit; Noli negligere gratiam illam, quæ tibi data est, quando Episcopus à me ordinatus es, iuxta reuelationem de te mihi factam, (Deus enim reuelauerat Paulo, & iusserat, vt Timotheum ordinaret, id quod etiam habetur in primo capite) secundum præcedentes in te prophetias. Quod autem instrumentum gratiæ conferendæ, fuerit impositio manuum, habetur adhuc clarius, 2. Timoth. 1. *Admoneo te, vt resuscites gratiam, quæ in te est, per impositionem manuum mearum.* Cùm igitur gratia sit alligata Ordinationi per manus impositionem, necesse est Deum esse auctorem, & institutorem illius cæremoniæ.

Neque argumenta Kemnitij contra allata concludunt. Dominus enim, qui Sacramentis alligatus non erat, poterat Apostolis dare effectum Sacramenti sine Sacramento, id est, ordinare presbyteros, & Episcopos sine manus impositione; sicut eosdem Apostolos sine Sacramento confirmauit, & Magdalenam sine Sacramento absoluit.

Ad primum quod neque cogimur credere, Dominum sine impositione manus Ordinationem Apostolis contulisse. Nam etiamsi scriptum non est, per impositionem manuum ordinatos Apostolos à Christo; tamen neque scriptum est contrarium: & multa fecit Dominus, quæ scripta non sunt.

CAPVT